

Chính sách và công cụ phản biện

Đặng Ngọc Quang

Pleiku, ngày 23 tháng 12 năm 2015

Nội dung

Làm rõ

- Chính sách và các công cụ phản biện, giám sát
- Kinh nghiệm, bài học phản biện chính sách trong lĩnh vực bảo vệ và phát triển rừng

Phương pháp

- Câu chuyện về phản biện giám sát chính sách qua chương trình hỗ trợ ngành lâm nghiệp

Chương Trình Hỗ Trợ Ngành Lâm Nghiệp Và Đối Tác (FSSP&P)

- Đối tác về Chương Trình Trồng mới 5 triệu hecta rừng hoạt động từ năm 1998 đến năm 2001.
- Thỏa thuận Chương trình Hỗ trợ ngành Lâm nghiệp và Đối tác được ký kết từ tháng 11 năm 2001 và có hiệu lực đến năm 2010

Các chuyên đề

- FLEGT- Tăng cường thực thi luật lâm nghiệp, quản trị rừng và buôn bán gỗ (Forest Law Enforcement, Governance and Trade)
- PES – Chi trả Dịch vụ Môi trường
- REDD – Giảm khí phát thải do phá rừng và suy thoái rừng
- Rừng cộng đồng
- Phát triển rừng bền vững

Các bên quan tâm tham gia

- cơ quan chính phủ
- các nhà tài trợ nước ngoài
- các tổ chức phi chính phủ quốc tế
- các tổ chức phi chính phủ trong nước
- các thành phần kinh tế và
- các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài.

Cơ chế đối thoại

- Diễn đàn Đối tác
- Ban điều hành đối tác (PSC) và
- Ban điều hành chuyên môn (TEC)
- Các tiểu ban của 5 hợp phần chiến lược
- Các mạng lưới chuyên đề
- Các mạng lưới lâm nghiệp vùng
- Trao đổi không chính thức “trực tiếp” hoặc qua điện tử

Chính sách và pháp luật

- Luật Bảo vệ và Phát triển rừng, Luật đất đai, Luật bảo vệ và phát triển rừng
- Các nghị định, quyết định của chính phủ
- Các văn bản pháp quy của ngành, kế hoạch 5 năm ngành lâm nghiệp (2006 – 2010), và
- Chiến lược Phát triển Lâm nghiệp Việt Nam
- Các kế hoạch 5 năm của ngành

Năm chương trình chính của Chiến lược

- Chương trình 1: Quản lý rừng bền vững
- Chương trình 2: Bảo vệ rừng, bảo tồn đa dạng sinh học và các dịch vụ môi trường
- Chương trình 3: Chế biến và thương mại lâm sản
- Chương trình 4: Nghiên cứu, khuyến lâm, giáo dục và đào tạo (RETE)
- Chương trình 5: Đổi mới chính sách, thể chế, lập kế hoạch và giám sát ngành

Chương trình 1. Quản lý rừng bền vững

- Mục tiêu phát triển: trồng 2 triệu ha rừng sản xuất, bình quân mỗi năm trồng 250 nghìn ha (bao gồm cả diện tích trồng lại rừng sau khai thác)
- Quyết định số 147/2007/QĐ-TTg về Một số chính sách phát triển rừng sản xuất giai đoạn 2007-2015
  - Nhà nước hỗ trợ một phần chi phí ban đầu để trồng rừng.
  - gắn phát triển rừng sản xuất với công nghiệp chế biến và tiêu thụ lâm sản
  - Các tổ chức, hộ gia đình, cá nhân và cộng đồng đầu tư và hưởng lợi trực tiếp từ việc trồng rừng, khai thác và chế biến gỗ, lâm sản.
  - Ưu tiên hỗ trợ các xã đặc biệt khó khăn, tạo động lực thúc đẩy phát triển lâm nghiệp, đặc biệt ưu tiên các vùng Tây Bắc, Tây Nguyên và các huyện miền núi Trung Bộ.

Hoạt động của chương trình 1

- Dự án 661 trong 10 tháng đầu năm 2007 cả nước
  - khoán bảo vệ 2.099.452 ha rừng, vượt 629.896 ha so với chỉ tiêu (+ 42,8%).
  - khoán nuôi 730.412 ha, đạt 113,2% so với kế hoạch.
  - Trồng mới 143.236 ha rừng (phòng hộ và đặc dụng là 29.587 ha, và 113.649 ha là rừng sản xuất)
- Quản lý giống
  - Thực hiện Quy chế quản lý giống cây trồng lâm nghiệp
  - Đào tạo tập huấn về nghiệp vụ quản lý giống lâm nghiệp và
  - Đầu tư trang thiết bị để quản lý giống lâm nghiệp.
- Rà soát rừng: 38/61 tỉnh rà soát rừng sản xuất, rừng phòng hộ và rừng đặc dụng
- Thử nghiệm về **quản lý rừng cộng đồng**: Công văn số 2324/BNN-LN ngày 21 tháng 8 năm 2007 về việc hướng dẫn các chỉ tiêu kỹ thuật và thủ tục khai thác rừng cộng đồng, và Công văn số 1326/CV-LNCĐ ngày 7 tháng 9 năm 2007 về việc Hướng dẫn lập kế hoạch quản lý rừng cộng đồng.

Chương trình 2: Bảo vệ rừng, bảo tồn đa dạng sinh học và các dịch vụ môi trường

- nâng cao bảo vệ rừng vẫn đang tiếp tục, đặc biệt là vấn đề giảm bớt cháy rừng và hiện tượng khai thác gỗ trái phép.
- chương trình toàn diện hỗ trợ quản lý Rừng đặc dụng
- thử nghiệm chi trả cho dịch vụ môi trường (PES) ở Sơn La và Lâm Đồng
- Hình thành và vận hành Quỹ về bảo tồn và phát triển rừng

Chương trình 3: Chế biến và thương mại lâm sản

- thúc đẩy việc chế biến và quảng cáo gỗ cùng lâm sản ngoài gỗ
- thúc đẩy đầu tư của khu vực tư nhân vào chế biến và thương mại gỗ và lâm sản ngoài gỗ
- hỗ trợ cho các hoạt động về chứng chỉ rừng và chuỗi hành trình sản phẩm (CoC)

Khung lô gic và chính sách

Mục đích	Chỉ tiêu/chỉ số	Phương tiện kiểm định	Rủ ro/giả định
Mục tiêu	Chỉ tiêu/chỉ số	Phương tiện kiểm định	Rủ ro/giả định
Kết quả	Chỉ tiêu/chỉ số	Phương tiện kiểm định	Rủ ro/giả định
Hoạt động	Đầu vào	Phương tiện kiểm định	Điều kiện tiên quyết

Khung nghiên cứu cổ điển

Tình trạng ban đầu	Thời gian thực thi Chính sách/pháp luật/dự án	Tình trạng sau dự án/chương trình
Vùng khảo nghiệm T1/1	Can thiệp	Vùng khảo nghiệm T1/2
Vùng đối chứng T1/2	Không can thiệp/placebo	Vùng đối chứng T2/2

Nghiên cứu: Thu thập và phân tích thông tin

Phân tích tài liệu thứ cấp	Định tính
<ul style="list-style-type: none"> Phân tích văn bản pháp luật Tổng quan tài liệu 	<ul style="list-style-type: none"> Tham vấn Nghiên cứu định tính: phỏng vấn sâu, thảo luận nhóm
Định lượng	
<ul style="list-style-type: none"> Điều tra bảng hỏi Điều tra dư luận Mô hình hóa 	<ul style="list-style-type: none"> Nghiên cứu điển hình Tiếp cận dân tộc học PRA

Đối thoại trong Phản biện

Truyền thống	Phi truyền thống
<ul style="list-style-type: none"> Hội thảo: công bố kết quả nghiên cứu/tham vấn Hội nghị Tuyên bố chính sách (policy brief) Sách trắng Thư kiến nghị Thư ngỏ 	<ul style="list-style-type: none"> Mời nghe tâm sự Mời xem triển lãm Tiếng nói trên truyền hình Photovoice Thư điện tử Lấy chữ ký trên mạng

Tài liệu tham khảo

- http://www.vietnamforestry.org.vn/list_news.aspx?cid=117
- <http://flegt.vpa.com/category/flegt-la-gi>
- <http://vietnam-redd.org/Web/PrintPage.aspx?itemid=114&zoneid=124&lang=en-US>